

ANNALES

Anali za istrske in mediteranske študije
Annali di Studi istriani e mediterraneei
Annals for Istrian and Mediterranean Studies
Series Historia et Sociologia, 30, 2020, 3

ANNALES

Anali za istrske in mediteranske študije
Annali di Studi istriani e mediterraneei
Annals for Istrian and Mediterranean Studies

Series Historia et Sociologia, 30, 2020, 3

ISSN 1408-5348
e-ISSN 2591-1775

UDK 009

Letnik 30, leto 2020, številka 3

**UREDNIŠKI ODBOR/
COMITATO DI REDAZIONE/
BOARD OF EDITORS:**

Roderick Bailey (UK), Simona Bergoč, Furio Bianco (IT), Alexander Cherkasov (RUS), Lucija Čok, Lovorka Čoralić (HR), Darko Darovec, Goran Filipi (HR), Devan Jagodic (IT), Vesna Mikolič, Luciano Monzali (IT), Aleksej Kalc, Avgust Lešnik, John Martin (USA), Robert Matijašič (HR), Darja Mihelič, Edward Muir (USA), Vojislav Pavlović (SRB), Peter Pirker (AUT), Claudio Povolito (IT), Marijan Premović (ME), Andrej Rahten, Vida Rožac Darovec, Mateja Sedmak, Lenart Škof, Marta Verginella, Špela Verovšek, Tomislav Vignjević, Paolo Wulzer (IT), Salvator Žitko

**Glavni urednik/Redattore capo/
Editor in chief:**

Darko Darovec

**Odgovorni urednik/Redattore
responsabile/Responsible Editor:**

Salvator Žitko

Urednika/Redattori/Editors:

Urška Lampe, Gorazd Bajc

Prevajalci/Traduttori/Translators:

Gorazd Bajc (it.)

**Oblikovalec/Progetto grafico/
Graphic design:**

Dušan Podgornik, Darko Darovec

Tisk/Stampa/Print:

Založništvo PADRE d.o.o.

Založnika/Editori/Published by:

Zgodovinsko društvo za južno Primorsko - Koper / *Società storica del Litorale - Capodistria*© / Inštitut IRRIS za raziskave, razvoj in strategije družbe, kulture in okolja / *Institute IRRIS for Research, Development and Strategies of Society, Culture and Environment* / *Istituto IRRIS di ricerca, sviluppo e strategie della società, cultura e ambiente*©

**Sedež uredništva/Sede della redazione/
Address of Editorial Board:**

SI-6000 Koper/Capodistria, Garibaldijeva/Via Garibaldi 18
e-mail: annaleszdjp@gmail.com, **internet:** https://zdjp.si

Redakcija te številke je bila zaključena 30. 09. 2020.

**Sofinancirajo/Supporto finanziario/
Financially supported by:**

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), Mestna občina Koper

Annales - Series Historia et Sociologia izhaja štirikrat letno.

Maloprodajna cena tega zvezka je 11 EUR.

Naklada/Tiratura/Circulation:

300 izvodov/copie/copies

Revija *Annales, Series Historia et Sociologia* je vključena v naslednje podatkovne baze / *La rivista Annales, Series Historia et Sociologia* è inserita nei seguenti data base / *Articles appearing in this journal are abstracted and indexed in:* Clarivate Analytics (USA); Arts and Humanities Citation Index (A&HCI) in/and Current Contents / Arts & Humanities; IBZ, Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur (GER); Sociological Abstracts (USA); Referativnyi Zhurnal Viniti (RUS); European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH PLUS); Elsevier B. V.: SCOPUS (NL); Directory of Open Access Journals (DOAJ).

To delo je objavljeno pod licenco / *Quest'opera è distribuita con Licenza* / *This work is licensed under a* Creative Commons BY-NC 4.0.

Navodila avtorjem in vsi članki v barvni verziji so prosto dostopni na spletni strani: <https://zdjp.si>.
Le norme redazionali e tutti gli articoli nella versione a colori sono disponibili gratuitamente sul sito: https://zdjp.si/it/.
The submission guidelines and all articles are freely available in color via website http://zdjp.si/en/.

VSEBINA / INDICE GENERALE / CONTENTS

Nadja Furlan Štante: Strengths and Weaknesses of Women's Religious Peacebuilding (in Slovenia) 343
I punti di forza e di debolezza degli sforzi religiosi delle donne nella costruzione della pace (in Slovenia)
Prednosti in pasti ženske religijske izgradnje miru (v Sloveniji)

Anja Zalta: The Problem of Islamophobia and its Consequences as Obstacles to Peacebuilding in Bosnia and Herzegovina 355
Il problema dell'islamofobia e le sue conseguenze come ostacolo nella costruzione della pace in Bosnia-Erzegovina
Islamofobija in njene posledice kot prepreka pri izgradnji miru v Bosni in Hercegovini

Maja Bjelica: Listening to Otherness. The Case of the Turkish Alevis 367
Ascoltare l'alterità: l'esempio degli Alevi della Turchia
Poslušanje drugosti: primer turških Alevijev

Bojan Žalec: Fair Cooperation and Dialogue with the Other as a Rational Attitude: The Grammarian Account of Authenticity 383
Equa cooperazione e dialogo con l'altro come atteggiamento razionale: la considerazione grammaticale dell'autenticità
Pošteno sodelovanje in dialog z drugim kot racionalna drža: slovnična pojasnitev avtentičnosti

Mateja Centa & Vojko Strahovnik: Epistemic Virtues and Interreligious Dialogue: A Case for Humility 395
Virtù epistemiche e dialogo interreligioso: il caso dell'umiltà
Spoznavne vrline in medreligijski dialog: primer ponižnosti

Rok Svetlič: The Realm of Abstract Worship – Hegel's Interpretation of Islam 405
Il regno dell'adorazione astratta – l'interpretazione di Hegel dell'islam
Kraljestvo abstraktnega bogoslužja – Heglova interpretacija islama

Gašper Mithans: Religious Communities and the Change of Worldviews in Slovenia (1918–1991): Historical and Political Perspectives 415
Le comunità religiose e il cambiamento della visione del mondo in Slovenia (1918–1991): prospettive storiche e politiche
Religijske skupnosti in spremembe svetovnega nazora na Slovenskem (1918–1991) v zgodovinsko-politični perspektivi

Aleš Maver: Državlanske vojne v »krščanskih časih« 435
Le guerre civili in «tempi cristiani»
The Role of Civil Wars in «Christian Times»

Martin Bele: Rodbina Hompoških 447
La stirpe di Hompoš
The Noble Family of Hompoš

Faris Kočan & Boštjan Udovič: Diplomacija s (kolektivnim) spominom: kako preteklost vpliva na izvajanje diplomacije? 457
Diplomazia con la memoria (colletiva): in che modo il passato incide sull'attuazione della diplomazia?
Diplomacy with (Collective) Memory: How the Past Influences the Diplomatic Intercourse?

Andrej Kirbiš: The Impact of Educational Habitus on Subjective Health and Substance Use and the Moderating Effect of Gender: Findings from a Nationally Representative Study of Slovenian Youth 469
L'influenza dell'habitus educativo sulla salute soggettiva e l'uso delle sostanze e il ruolo di moderazione del genere: analisi di indagine rappresentativa della gioventù slovena
Vpliv izobraževalnega habitusa na subjektivno zdravje in uporabo substanc ter moderatorska vloga spola: analiza reprezentativne raziskave slovenske mladine

Nives Lenassi & Sandro Paolucci: Italijanski in slovenski jezik ekonomije in poslovanja: anglicizmi med citatnimi zapisi in pomenskimi kalki 485
Italian and Slovenian Economics and Business Vocabulary: Anglicisms as Citation Loans and Semantic Calques
L'italiano e lo sloveno dell'economia e degli affari: anglicismi tra prestiti integrali e calchi semantici

Cvijeta Brajičić: Words of Italian Origin in the Written Legacy of Stefan Mitrov Ljubiša 499
Parole di origine italiana nell'eredità scritta di Stefan Mitrov Ljubiša
Besede italijanskega izvora v pisni zapuščini Stefana Mitrova Ljubiše

OCENE/RECENSIONI/REVIEWS

Gerhard Gieseemann: Teologija reformatorja Primoža Trubarja (**Žiga Oman**) 513

Roland Kaltenegger: Die Operationszone 'Adriatisches küstenland'. Der Kampf um Triest, Istrien und Fiume 1944–1945 (**Klemen Kocjančič**) 514

Kazalo k slikam na ovitku 516

Indice delle foto di copertina 516

Index to images on the cover 516

received: 2019-12-23

DOI 10.19233/ASHS.2020.32

ITALIJANSKI IN SLOVENSKI JEZIK EKONOMIJE IN POSLOVANJA: ANGLICIZMI MED CITATNIMI ZAPISI IN POMENSKIMI KALKI

Nives LENASSI

Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Katedra za jezike za poslovne in ekonomske vede, Kardeljeva pl. 17, Ljubljana, Slovenija
e-mail: nives.lenassi@ef.uni-lj.si

Sandro PAOLUCCI

Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za prevajalstvo, Aškerčeva cesta 2, Ljubljana, Slovenija
e-mail: sandro.paolucci@guest.arnes.si

IZVLEČEK

Anglicizmi nenehno vstopajo v italijanski in slovenski jezik ekonomije in poslovanja. Prispevek najprej raziskuje njihovo prisotnost v večjezičnem slovarju borzništva in ugotavlja, da se italijanski jezik pogosteje zateka k rabi angleških citatnih leksemov kot slovenski. Nato sledi razvrstitev anglicizmov v tri skupine glede na to, kako jih sprejemata oba prejemna jezika. Prva skupina zajema termine, ki so v italijanščini sprejeti kot citatno zapisani anglicizmi, v slovenskem jeziku pa na njihovem mestu najdemo citatni zapis ali funkcionalno ustreznico. V drugo skupino so vključeni termini, ki se v italijanščini pojavljajo zlasti kot citatni zapisi, pogosto pa tudi kot pomenski kalki. Na istem mestu se v slovenščini uporablja pomenski kalk ali prevodni ustreznik. Zadnja skupina obsega termine, ki so včasih v obeh jezikih prejemnikih sprejeti kot citatni zapisi, najpogosteje pa kot pomenski kalki ali kot ustrezni prevedki. V zaključnem delu prispevek navaja mogočne razloge za pogosto pojavljanje anglicizmov v obeh jezikih prejemnikih.

Ključne besede: anglicizem, citatni zapis, jezik stroke, pomenski kalk, spletni slovar

ITALIAN AND SLOVENIAN ECONOMICS AND BUSINESS VOCABULARY: ANGLICISMS AS CITATION LOANS AND SEMANTIC CALQUES

ABSTRACT

Anglicisms related to economics and business are constantly entering Italian and Slovenian. This article examines their presence in a multilingual glossary of stock exchange terms, showing that Italian makes use of citation loans more often than Slovenian. This is followed by a classification of the Anglicisms into three groups based on how the vocabulary is received by the two languages. The first group comprises English terms that are accepted in Italian as citation loans, whereas in Slovenian they appear as both loanwords and calques. The second group includes English terms that appear in Italian mainly as citation loans, but often also as semantic calques. In such cases, Slovenian uses a semantic calque of the term or its translation. The third group contains English terms that are sometimes accepted as loanwords in both languages, but for which both languages often make recourse to semantic calques or translations. The final part of the article outlines possible reasons for the frequent presence of Anglicisms in both recipient languages.

Keywords: Anglicism, citation loan, LSP, semantic calque, online dictionary

UVOD

Raba anglicizmov oz. anglo-ameriških terminov v različnih jezikih je že nekaj časa predmet lingvističnih in sociolingvističnih raziskav, ki se osredinjajo bodisi na splošni jezik (npr. Poplack & Dion, 2012; Gudurić & Drobnyak, 2014; Clavería, 2015; Lino, 2015; Polok, 2017) bodisi na jezik stroke (Rosati, 2006; Dankić & Krstanović, 2011; Premrov, 2013; Kostelec Cvitković, 2014; Gilioli, 2014; Scarpa, 2014; Šabec, 2014; Petrov, 2015; Mackevic & Tcaciuc, 2016; Čepon, 2017 idr.) in pri tem proučujejo jezikovne spremembe, ki potekajo v jeziku prejemniku ali, z drugimi besedami, v ciljnem jeziku oz. v prejemnem jeziku. Še pred desetletjem ali dvema je veljalo, da je strokovni jezik za pojav anglicizmov dovetnejši kot splošni jezik (Bosnar-Valković, 2005, 170; Bombi, 2006, 615; D'Achille, 2006, 78), da se vpliv angleškega jezika prenaša preko pisnega prenosa in da anglicizme uporabljajo zlasti izobraženci, v zadnjih nekaj letih pa se je položaj povsem spremenil. Anglo-ameriški termini danes prodirajo v splošni jezik, uporabljajo jih pripadniki različnih izobrazbenih skupin, pojavljajo se v govorjenem diskurzu (Fanfani, 2010) in v pisani besedi, pri kateri v zadnjem obdobju prednjači digitalni diskurz (Šabec, 2013, 300; Lubello, 2014, 72–73).

Ravno tako se je spremenil tudi časovni okvir sprejemanja anglicizmov: še v osemdesetih letih prejšnjega stoletja je veljalo, da neologizem iz angleškega jezika potrebuje več let za prilagoditev v jeziku prejemniku, kot povzema Petrov (2015, 5 po Galinsky, 1991, 195), in da gre skozi filter jezikovne presoje (Šabec, 2014, 168). Glede na splošno razširjenost interneta in hitrih povezav pa bi danes lahko rekli, da je za tak prenos potrebnih le nekaj minut (Petrov, 2015, 5) in da je jezikovna presoja pogosto povsem postranskega pomena. Anglicizmi torej prodirajo v vse pore življenja z veliko naglico, pri čemer gre pri nekaterih le za kratkotrajno rabo, drugi pa se ustalijo in postanejo del norme v ciljnem jeziku (Cerruti & Regis, 2015, 42) in s tem tudi del slovarjev (Pulcini & Scarpino, 2016, 504).

Kaj so pravzaprav anglicizmi? Kakor navaja Curk (2015, 63, ki povzema po Kalin Golob, 2001, 240), jih strokovna literatura opredeljuje kot leksikalne prvine, prevzete iz angleškega jezika (gl. tudi Stramljič Breznik, 2008, 150). Termin anglicizem je bil prvič uporabljen v 17. stoletju in se je nanašal na kateri koli izraz iz angleškega jezika, pa tudi na značilnost, modo ali jezikovni element, tipičen za Anglijo (Fischer, 2008, 8). Danes ga najpogosteje povezujemo z naraščajočim vplivom angleščine po drugi svetovni vojni, predvsem pa z mednarodno vlogo Združenih držav Amerike in t. i. mednarodne/spletne/globalne/internetne angleščine (gl. Šabec, 2014, 167) kot *lingue france* – tj. s terminom, ki ga nasprotniki anglicizmov pogosto uporabljajo kot slabšalnico. Sam termin je sicer etimološko povezan z Anglijo, vendar se uporablja tudi za vse izposojenke iz

različnih inahč angleškega jezika (gl. tudi Galinsky, 1991; Fischer, 2008, 8; Polok, 2017, 6), ki jih pogosto najdemo v italijanskem in slovenskem jeziku. Zato si v nadaljevanju najprej oglejmo, kako so angleške prvine obravnavane v literaturi obeh prejemnih jezikov, nato pa rezultate raziskave, ki se osredinja predvsem na citatno prevzete anglicizme v jeziku ekonomije in poslovanja, kot jih navaja eden od večjezičnih prostodostopnih slovarjev.

ANGLICIZMI V ITALIJANSKI IN SLOVENSKE LITERATURI

V italijanskem jeziku se je širša raba anglicizmov začela predvsem po drugi svetovni vojni, ko so Apeninski polotok preplavili izdelki in moda iz ZDA. Tako kot prej v zgodovini, ko so v italijanščino prodirali hispanizmi in francizmi, se je tudi povojno obdobje prevzemanja tujejezikovnih prvin časovno ujemalo z nadvlado nekega naroda v Evropi (gl. Beccaria, 2004, 336; D'Achille, 2006, 75; Gualdo & Telve, 2014, 366). V omenjenem času je italijanska družba doživela globoko preobrazbo: kmetijsko gospodarstvo se je preoblikovalo v pretežno industrijsko, sledila je hitra urbanizacija, začeli so se gospodarski razcvet in spremembe na gospodarsko-političnem področju ter razvoj sredstev množičnega obveščanja. Tej preobrazbi je sledil tudi razvoj različnih področij besedišča: znanstveno-tehničnega jezika, jezika oglaševanja, pa tudi besedišča potrošniške družbe (gl. Dardano & Trifone, 1999, 645; Serianni & Antonelli, 2011, 189–191). S temi področji povezani anglicizmi niso prodirali v italijanski jezik le zaradi razvoja strok, ampak tudi zato, ker je v času predvojnega fašizma prevladoval purizem, ki je z različnimi vladnimi razglasi odklanjal sprejemanje tujih jezikovnih prvin (Beccaria, 2004, 624). Takratna vlada je vodila pravo kampanjo proti tujkam, a poznejši odziv nanjo je bil ravno nasproten od prvotno zastavljenih ciljev: zaradi omejevalne predvojne jezikovne politike je v povojnem obdobju italijanska družba začela še bolj odprto sprejemati neologizme iz tujih jezikovnih okolij (D'Achille, 2006, 75).

V današnjem italijanskem jeziku imajo anglicizmi pomembno vlogo zlasti v informatiki (Beccaria, 2004, 336), kjer bi jih le težko nadomestili z ustreznimi italijanskimi termini, saj bi tvegali izgubo jasnosti in nedvoumnosti diskurza (Tavosanis, 2012, 187). Podobno je v jeziku ekonomije, v kateri so v drugi polovici osemdesetih let prejšnjega stoletja tradicionalno varčevanje zamenjale bolj tvegane oblike naložb. Čedalje več ljudi se je odločalo za investiranje na borzah, v drugi polovici devetdesetih let pa se je uveljavila še »nova ekonomija« (*new economy*) z vsemi novimi jezikovnimi pojavi vred (Gualdo & Telve, 2014, 367). Povečanje števila anglicizmov v jeziku ekonomije in pri poslovanju se kaže tudi pri tvorjenju besedil italijanske poslovne korespondence (Lenassi, 2013, 230).

Eden redkih jezikov stroke v Italiji, ki uspešno zavirajo rabo anglicizmov, je uradniški jezik (Berruto,

2014, 188), vendar tudi v njem najdemo termine, kot so *planning*, *briefing*, *governance* itd. (Lubello, 2014, 70). Podobno težnjo po zaviranju rabe anglicizmov opazimo v jeziku prava, predvsem pri zakonodajnih aktih (zakoni, uredbe itd.). Pri pripravi teh aktov bi moral zakonodajalec uporabljati ali ustvariti termine v svojem jeziku in naj bi se torej za tujko odločil le, ko posamezni izraz nima ustreznice v zakonodajalčevem pravnem sistemu (Alfieri et al., 2011, 27–28; Chiocchetti et al., 2013).¹

Podobno velja za slovenski jezik prava. Služba Vlade RS za zakonodajo (2018, 70) v Nomotehničnih smernicah napiše, da je »raba tujke ali sposojenke dopustna (in celo potrebna), kadar v slovenščini ni ustreznega izraza, s katerim je mogoče dovolj natančno izraziti enako; iz tega pravila torej izhaja, da ima raba domačega izraza načeloma vedno prednost pred rabo tujke«. Nadalje beremo tudi, da je »raba tujk pogostejša in lažje sprejemljiva v zakonih in izvršilnih predpisih, ki so v praksi namenjeni ožjemu krogu strokovnjakov oziroma specialistov, mnogo manj takih izrazov pa je priporočljivo uporabiti na področjih, na katerih so naslovniki predpisa zelo številni oziroma lahko npr. kar vse fizične in pravne osebe«.

K uspešnemu uveljavljanju anglicizmov v italijanščini so poleg širjenja družbenoekonomskega vpliva ZDA in razvoja posameznih strok pomembno pripomogli tudi nekateri jezikovni vidiki: nekatere strukturne značilnosti angleških besed, kot je kratkost (veliko je enozložnic, priljubljenih v jeziku sredstev množičnega obveščanja), ikoničnost (pogosto imajo onomatopejske značilnosti, ki pripomorejo k priljubljenosti v stripih in v jeziku mladih), pogostost zloženkov in z njimi povezana možnost »krašanja«, čeprav včasih neustrezno izpeljana glede na jezik dajalec (*basket* namesto *basket-ball*), ter kratičnost (D'Achille, 2006, 75; Gualdo & Telve, 2014, 368).

Tako kot v italijanskem jeziku je tudi v slovenščini mogoče ugotoviti izrazitejši začetek pojavljanja anglicizmov v 20. stoletju, najprej v obdobju po drugi svetovni vojni, zelo opazno pa zlasti od devetdesetih let prejšnjega stoletja (Šabec, 2012, 275–275). Najprej je v slovenščino prehajalo predvsem izrazje s tehničnega področja in iz športa, nato pa čedalje bolj tudi z znanstvenoakademskega področja, s katerega se širijo termini na druge zvrsti, kot sta npr. časopisni in praktičnosporazumevalni jezik (Kalin Golob, 2009, 141). Tujejezikovni strokovni termini torej prehajajo v poljudni jezik, s čimer poteka »postrokovljenje« poljudnega jezika oz. terminologizacija (gl. Bokal, 2004, 49).

Prevzemanje tujejezikovnih prvin lahko poteka na različne načine. Vidovič Muha (2013, 24–25) ločuje postopek prevzemanja na izraženo in zakrito prevzemanje oz. kalkiranje. Kalke, nastale pri zakritem prevzemanju, avtorica deli na denotatne, kar pomeni, da so brez de-

notata v jeziku prejemniku (npr. izvorni pojmi iz računalništva), in na pomenske, pri katerih se ohrani izbira pomenskih sestavin jezika dajalca, npr. *server* – *strežnik*; *hard disc* – *trdi disk* (gl. tudi Šabec, 2009, 25; Šabec, 2011, 39–40; Vidovič Muha, 2012; Šabec, 2013, 295). Izraženo prevzemanje deli avtorica na citatnost (izraz se v ciljni jezik prevzame nespremenjen, npr. iz informatike *Shaker*, *Spy*), polcitatnost (ohranijo se črkovne, lahko tudi glasovne značilnosti jezika dajalca, oblikoslovni in besedotvorni morfemi pa so v jeziku prejemniku, npr. *megabit-ø*, *-a/-ni*) in sistemsko prevzetost (vključitev v formalni, tudi glasovno-črkovni sistem ciljnega jezika, npr. *animacija*, *ikona*, *klik*).²

Pri izraženem prevzemanju najdemo tudi ločevanje na citatne lekseme, polcitatne zapise in podomačene zapise (gl. Snoj, 2015, 283–284). Za citatne lekseme je značilno, da je stopnja poslovenjenosti niča (npr. *wow*). Prva stopnja podomačitve je polcitatni zapis, pri katerem so korenski morfem leksema in njegove tvorjenke v slovenščini zapisani citatno, preostali morfemi ter kategorialne in skladenjske lastnosti pa so že slovenski (npr. *jazz-a*, *jazzovski*). V zadnji skupini, torej pri podomačenih zapisih, je tudi zapis korenskega morfema skladen z razmerjem črka – *glas* (npr. *tajkun-a*) (v zvezi s prevzemanjem gl. tudi Žele, 2009, 460–461). Norma v slovenskem jeziku spodbuja domačenje prevzetega besedišča: Bizjak Končar in Dobrovoljc (2010, 104) ugotavljata, da je v Slovenskem pravopisu 2001, ki ima poudarjeno normativno funkcijo, slovski prikaz podrejen jezikoslovni odločitvi. Večina izrazov v slovarju je podomačena, ne glede na to, ali je v gradivu tak zapis potrjen ali ne. O prevzemanju angleških izrazov v izvorni obliki ter o podomačitvi tujega zapisa gl. tudi Pogačnik (2003, 32–33) in Dobrovoljc (2009, 6).

V italijanskem jeziku prevzemanje anglicizmov poteka v obliki citatnih leksikalnih enot (ital. *anglicismi integrali*) ali prevodnih in semantičnih kalkov (Cerruti & Regis, 2015, 37–38; Gualdo & Telve, 2014, 116–117), ki pa jih ni vedno lahko prepoznati (gl. Cortelazzo, 2000, 206). Semantični kalk je pojav, pri katerem beseda, ki je že v rabi, dobi nov pomen (npr. *label* – *etichetta*, *casa discografica* – *diskografska hiša*), prevodni kalk pa pomeni nastanek novega termina z italijanskimi leksemi, pri čemer so dobesedno prevedeni posamezni tujejezikovni elementi (npr. *case study* – *caso (di) studio* – *študija primera*). Primerjava poimenovanj kalkov v obeh jezikih torej pokaže, da slovenskega poimenovanja pomenski kalk ne moremo enačiti z italijanskim semantičnim oz. pomenskim kalkom, saj se slovenski pomenski kalk ujema z italijanskim prevodnim kalkom. V prispevku je termin pomenski kalk uporabljen tako, kot ga definira slovensko jezikoslovje.

¹ V nekaterih pravnih aktih (sodni spisi, tožbe, sodbe itd.) nekateri avtorji zagovarjajo zmerno rabo angleških prvin (gl. Gilioli, 2014, 10–11).

² V zvezi s prevzemanjem tujejezikovnih prvin gl. tudi Bokal (2009), ki ločuje tri tipe prevzemanja: citate, kalkirano prevzemanje in svobodno prevzemanje, in Skubic (2007), ki razlikuje med pomenskimi in sintaktičnimi kalki.

V italijanščini je skoraj povsem odsotna kategorija podomačene izposojenke oz. sistemske prevzetosti tujejezikovnih elementov (ital. *prestito adattato*) (Cerruti & Regis, 2015, 37–38).³ Težnjo k ohranjanju izvirnega zapisa je mogoče pripisati temu, da je večina prevzetih anglicizmov samostalniških besed in ne glagolov. Pri slednjih je fonomorfološko prilagajanje nujno zaradi strukture italijanskega jezika (Tavosanis, 2012, 188; Cerruti & Regis, 2015, 37). Tako je mogoče v italijanskem jeziku zaznati veliko izvornih oz. citatno prevzetih anglicizmov: od šestdesetih do devetdesetih let prejšnjega stoletja so v političnoekonomskih besedilih ti narasli kar za 75 % (Gualdo & Telve, 2014, 368). Podomačene zapise je mogoče najti npr. le v forumih, namenjenih manj strokovnim tematikam, vendar imajo takšni zapisi pogosto ironično vrednost, povezano tudi z izgovarjavo. Zdi se, da jih tvorci besedil uporabljajo prav zaradi ekspresivnosti (Tavosanis, 2012, 188). Pri navajanju razlogov za nedomačenje anglicizmov v italijanskem jeziku pa je treba omeniti še en vidik: zaradi boljšega poznavanja tujega jezika je grafično in fonomorfološko prilagajanje redko, kajti zdi se, kot bi šlo za popačene in provincialne reprodukcije tujega modela (Fanfani, 2010).

Kot je bilo že nakazano, je ekonomija eno izmed področij, na katerih so se anglicizmi v italijanskem jeziku široko razmahili (D'Achille, 2006, 76). Tu je angleščina postala *lingua franca*, sporazumevalni jezik ekonomske globalizacije, ki je privedla do jezikovne internacionalizacije trga dobrin in storitev. Anglicizmi so najprej postali del strokovnega besedišča ljudi, ki se ukvarjajo s poslovanjem, nato pa so se razširili ob pomoči tradicionalnih in digitalnih množičnih medijev. V njih je mogoče najti komentarje o poslovanju na domačem in mednarodnem trgu, za kar se zanimajo bralci, ki so sočasno kupci, prodajalci in borzni vlagatelji (Malinowska, 2010, 298–299). Značilno področje ekonomije, kjer pogosto naletimo na anglicizme, je trženje, s slabšalnico poimenovano tudi »marketese« (Tavosanis, 2012, 187).

Tudi v slovenskem jeziku ekonomije in poslovanja naletimo na rabo anglicizmov, vendar se, v nasprotju z italijanščino, pogosto uporabljajo podomačeni zapisi, čeprav sta v nekaterih primerih citatni zapis in podomačena inačica lahko skoraj izenačena glede na rabo in torej sobivata (Šabec, 2018, 72–73). Večinoma je mogoče najti ustreznico v slovenskem jeziku, vendar zaradi veljave in z njim povezanega občutka izjemnosti, privilegiranosti in vključenosti v globalno mrežo poslovnežev tvorci besedil raje uporabljajo angleščino. Ne trudijo se, da bi v materinščini ubesedili zahtevnejše koncepte, kajti maternega jezika ne vidijo kot dovolj dobrega za strokovno izražanje (Šabec, 2014, 172–173).

Ta težnja se kaže tudi pri poimenovanju podjetij, čeprav Zakon o javni rabi slovenščine (Ur. l. RS, št. 86/2004 in št. 8/2010) in Zakon o gospodarskih družbah (Ur. l. RS, št. 42/2006), ki urejata področja javne rabe slovenskega jezika, prepovedujeta tuja oz. neslovenska poimenovanja za podjetja, kot navaja Čepon (2017, 36).

Ob zaključku pregleda literature si oglejmo še, kakšen je odzivi na prevzemanje anglicizmov v drugih jezikih. Naraščajočemu mednarodnemu vplivu angleščine so nekateri naklonjeni, drugi ga kritizirajo. Na eni strani najdemo tiste, ki poudarjajo politične, gospodarske in kulturne prednosti rabe angleščine, na drugi tiste, ki v angleščini vidijo mogočo grožnjo drugim jezikom in kulturam. Kritike prevlade ali infiltracije ob pomoči tujega jezika so seveda znan pojav. Fischer (2008, 4) poudarja, da je bila do 19. stoletja tarča takšnega nedobrovanja predvsem francoščina, nato je osrednje mesto prevzela angleščina. Avtorica nadalje pojasni, da izposojenke iz drugih jezikov olajšujejo in bogatijo sporazumevanje, saj slej ko prej postanejo del ciljnega jezika in so tako vključene v jezikovno strukturo, da niso več prepoznane kot tujke. Toda anglicizmi niso kritizirani, ker je jezik sredstvo sporazumevanja, temveč zato, ker je jezik simbol nacionalne in kulturne identitete neke govorne skupnosti. Anglicizmi poosebljajo anglofonske ali ameriške strukture in vrednote, to pa je mogoče doživeti kot grožnjo lastnim nacionalnim vrednotam. Nekateri raziskovalci, da bi se izognili negativnim konotacijam angleških izposojenk, predlagajo ločevanje med jezikom komunikacije in jezikom identifikacije (House, 2005, 53–65). Anglicizmi naj bi bili torej sredstvo sporazumevanja in ne identificiranja (gl. Fischer, 2008, 5).

V italijanski literaturi prevladuje mnenje, da je treba do anglicizmov imeti objektivni odnos. Termini, ki jih je mogoče prevesti, so t. i. nepotrebne sposojenke, včasih pa imajo nekateri izrazi posebne pomenske odtenke, ki jih ni mogoče zaslediti v prevodnih ustreznikih. Če je tako, je raba tujk nedvomno upravičena. Anglo-ameriški termini se pogosto uporabljajo tudi zato, ker bi bile njihove ustreznice v jeziku prejemnika dolge besedne zveze (gl. Rosati, 2006, 19) in bi torej zmanjševale gospodarnost izražanja. Poleg različnih študij, namenjenih opazovanju in klasifikaciji anglicizmov, je pogosto zaslediti tudi kritičen odnos do tujk, ki gleda na prevzete tuje leksikalne enote kot na barbarizme, ki kvarijo nacionalni jezik (Beccaria, 2004, 335–336; gl. tudi Berruto, 2014, 121–122).

Glede anglicizmov v slovenskem prostoru Kalin Golob (2009, 144–145) ugotavlja, da velik priliv anglicizmov vpliva tudi na purizem: pogostejše ko se tujke pojavljajo, močnejši je odziv nanje. Med drugim ga je mogoče zaznati v nestrpnem odnosu do podjetij, ki se

3 Vendar opažamo tudi spremembe, zlasti v jeziku informatike, ki se sicer povsem opira na angleščino. Na prehodu v novo tisočletje so bili anglicizmi le redkokdaj osnova za nastanek neologizmov, v zadnjem času pa se je kategorija prilagojenih izposojenk iz angleščine v računalniških krogih številčno precej okrepila (tako najdemo npr. *chat* (angl.) – *chattare* (ital.) – dopisovati si; *click* (angl.) – *clliccare* (ital.) – klikati, klikniti; *post* (angl.) – *postare* (ital.) – objaviti itd.), kot opaža Berruto (2014, 193).

odločajo za izbiro neslovenskih imen (gl. tudi Čepon, 2017). Kalin Golob (2009, 144–145) poudarja, da sta se skrb za jezik in trud za zaježitev tujk pojavila skupaj s standardnim jezikom in se nadaljujeta tudi v sedanjosti. Ko je v nekaterih obdobjih pritok tujk postal močnejši, se je odpor do njih povečal. Tako je purizem sicer pomagal ohranjati bistvene značilnosti slovenščine, sočasno pa pretirana skrb za jezik lahko ustavlja naravne razvojne trende in postane negativni poskus, ki vnaprej odklanja tuje elemente in ovira bogatenje jezika. Zmerni in pozitivni purizem je srednja pot med skrajnostma, ki skrbita za ohranjanje sistemskih značilnosti jezika in tudi za razvoj njegovih izraznih možnosti.

METODOLOGIJA

Raziskava je razdeljena na dva dela. V prvem smo opazovali rabo anglicizmov v spletnem prostodostopnem večjezičnem terminološkem slovarju *Delnice za začetnike* s 337 gesli, ki ga najdemo na portalu Evroterm. Vsaka slovarska iztočnica obsega angleški termin s prevodno ustreznico v slovenskem, nemškem, francoskem in italijanskem jeziku. Nato sledi kratka definicija v angleškem jeziku. Ta slovar je bil izbran za proučevanje, da bi ugotovili, kakšni so angleški termini, preneseni oz. sprejeti v italijanskem in slovenskem jeziku in koliko jih najdemo v obeh jezikih prejemnikih.

V drugem delu raziskave smo za opazovanje izbrali nekaj značilnih anglicizmov, ki jih skoraj vsakodnevno zasledimo v italijanskih publicističnih besedilih iz ekonomije in poslovanja. Da bi ugotovili njihovo razširjenost, smo dva tedna spremljali objave z gospodarskega področja na spletnih straneh dnevnika *La Repubblica*. Tako je nastal manjši korpus s 42705 besedami, v katerem smo našli 112 različnih anglicizmov. Nekateri med njimi so uveljavljeni in tipični predstavniki italijanskega besedišča ekonomije in poslovanja, medtem ko so drugi prešli v opazovani jezik stroke šele v zadnjem času. Odločili smo se za podrobnejše opazovanje prvih, pri čemer smo se omejili na najbolj značilne termine, ki smo jih nato razvrstili glede na tendence pri prevzemanju v italijanskem in slovenskem jeziku. Izhajali smo torej iz rabe posameznih angleških leksikalnih enot v italijanskem okolju in zatem opazovali, kako so te enote slovarsko prevedene najprej v italijanskem, nato pa še v slovenskem jeziku. Pri razvrščanju anglicizmov glede na obnašanje v obeh opazovanih jezikih smo posamezne termine preverjali v spletnih slovarjih *Reverso Context* za prevod v italijanski jezik, za prevod v slovenski jezik pa smo uporabili slovarja *Evroterm* in *Glosbe*. Termine smo nato še dodatno preverili v *Slovarju slovenskega knjižnega jezika*, nekatere pa še v slovarjih *Corriere della Sera* in *Treccani* ter v besedilnem korpusu *Repubblica* za italijanski jezik in *Gigafida 2* za slovenski jezik.

Pri ugotavljanju slovarsko ponujenih ustreznikov smo upoštevali le tiste, ki so relevantni za opazovani jezik stroke (slovarji seveda podajajo tudi prevodne

ustreznice, značilne za splošni jezik in za druge stroke). Tako smo npr. pri prevodu leksikalne enote *performance* opustili navedbo *predstava*, pri terminu *good will* pa prevodno rešitev *dobro volja* in tako naprej za druge ne-relevantne termine. Podobno smo ravnali pri navajanju italijanskih terminov, npr. *royalty*, kjer za opazovano stroko nista bistveni prevodni inačici *reali* (kraljevi par) in *nobile* (plemič/plemkinja).

Da bi zagotovili čim boljšo primerljivost obeh jezikov prejemnikov, pri analizi nismo obravnavali stvarnih lastnih imen (imen podjetij, združenj, bank, mednarodnih projektov, borznih indeksov). V nekaterih proučenih slovarjih so stvarna lastna imena le redko zastopana, zato obravnava vseh v obeh jezikih ne bi dala primerljivih rezultatov.

VEČJEZIČNI SLOVAR *DELNICE* ZA ZAČETNIKE

Razlagalni spletni slovar *Delnice za začetnike* prinaša značilne borzne izraze v angleščini in nato njihove ustreznice v slovenščini, nemščini, francoščini in italijanščini. Kot je navedeno na vstopni strani slovarja, je razlaga posameznih terminov podana v poenostavljeni inačici angleščine (»simple English«), da sprejemanja novih vsebin ne bi dodatno oteževale morebitne jezikovne ovire.

Pri analizi smo se osredotočili na prevode terminov v slovenski in italijanski jezik, pri čemer smo opazovali, kako so posamezni angleški termini preneseni v oba ciljna jezika. Glede na skupne ugotovljene tendence so bili ti nato razvrščeni v skupine, prikazane v Preglednici 1, kjer v zadnji koloni kratko ponazorimo ugotovljene tendence z nekaterimi značilnimi primeri.

Preglednica 1 prikazuje, da je najpogostejši prenos tujega termina v oba prevzemna jezika s prevodom oz. kalkom (66,6 %). Takoj nato sledijo primeri, v katerih najdemo citatne zapise v italijanskem jeziku, v slovenščini pa je na istem mestu uporabljena prevodna ustreznica (21 %). V teh primerih je torej slovenščina ustvarila lastna izrazna sredstva, italijanščina pa se v celoti opira na izvorni jezik. Vrsto nižje najdemo hibridne sintagme v italijanščini (5,3 %), ki besedotvorne sestave s tujejezikovnimi prvinami sicer uporablja tudi v drugih jezikovnih zvrsteh (gl. Lopriore & Furiassi, 2015, 208; Lubello, 2014, 66). Kjer naletimo v italijanščini na jezikovno mešane sintagme, v slovenščini najdemo prevod oz. pomenski kalk.

Zatem sledi nekaj jezikovno povsem enakih geselskih enot (3 %) v obeh jezikih prejemnikih, torej angleški citatni leksemi. Za denotate, na katere se nanašajo omenjeni termini, nobeden od prevzemnih jezikov ni izoblikoval lastnih izrazov. Nekoliko nižje se pojavljajo hibridne sintagme v obeh ciljnih jezikih (1,6 %). Pri teh gre navadno za kombiniranje angleške leksikalizirane krajšave in občnoimenske sestavine jezika prevzemnika, kar kaže na dobro vpetost tujejezikovnega okrajšanega termina v ciljnim jeziku. V razpredelnici nato zasledimo

Preglednica 1: Prenos angleških terminov v slovenski in italijanski jezik na spletni strani <https://www.stocks-for-beginners.com/stock-market-terms.html>, ki je vključena v terminološko zbirko Evroterm.

Prenos angleških terminov v slovenski in italijanski jezik	Število terminov	Termini v %	Primer
Prevod v obeh jezikih	200	66, 66 %	Annual General Meeting SI: Letna skupščina, IT: Assemblea generale
Prevod v SL, citatni AN zapis v IT	63	21 %	Junk Bond SI: Visoko tvegana obveznica, IT: Junk Bond
Prevod v SL, hibridna sintagma v IT	16	5,3 %	Bull Market SI: Bikovski trg, IT: Mercato Bull
Citatni AN zapis v SL in IT	9	3 %	High Flyer SI: High Flyer, IT: High Flyer
Hibridna sintagma v obeh jezikih	5	1,66 %	Price-Earnings-Growth Ratio (PEG) SI: PEG-kazalnik, IT: Coefficiente PEG
Manjkajoči prevodi v IT	4	1,33 %	Micro-Cap Stock SI: Mikropodjetje, IT: MISSING
Hibridna sintagma v SL, prevod v IT	3	1 %	Price-Book Value (P/B) SI: P/B-kazalnik, IT: Rapporto Prezzo-Valore Contabile
Skupaj	300	100 %	

nekaj primerov z manjkajočimi prevodi v italijanščini, zadnja in najmanj pogosta možnost za prenos anglicizmov je sprejetje angleških terminov v slovenščino s hibridno sintagmo (gl. tudi prispevek o novotvorjenkah pri Sicherl & Žele, 2018, 53), italijanščina pa v takih primerih uporablja prevod.

Raziskava torej jasno kaže, da v italijanskem jeziku takoj za prevodi oz. pomenskimi kalki prevladujejo citatni zapisi in hibridne sintagme, slovenščina pa daje prednost prevajanju in manj pogosto uporablja izvirne citatne lekseme ter jezikovno mešane sintagme kot italijanščina.

TENDENCE PRI PREVZEMANJU ANGLICIZMOV V OBEH JEZIKIH PREJEMNIKIH

Kot smo videli, v obeh jezikih prejemnikih najdemo zanimivo število anglicizmov. Razlogi za njihovo pojavljanje so v italijanski in slovenski družbi podobni: gre za sprejemanje tujih modelov, zlasti ameriškega, v svetu ekonomije in financ, ki od začetka 20. stoletja čedalje bolj prodira v skoraj vse države sveta. Dejansko pa je bilo sprejemanje tujejezikovnih prvin vedno prisotno. V italijanskem govornem prostoru gre pri tem zlasti za

latinščino, ki je bila več stoletij prevladujoči jezik, in francoščino, predvsem v 19. stoletju (Serianni & Antonelli, 2011, 183–187; Gualdo & Telve, 2014, 362), v slovenski jezik pa so v preteklosti prodirali zlasti germanizmi in slavizmi (Kalin Golob, 2009, 138–140; Stramljič Breznik & Hameršak, 2010; Legan Ravnikar, 2017).

Iz raziskave je razvidno, da italijanščina uporablja več anglicizmov kot slovenščina (gl. tudi Lenassi, 2012), kar je nedvomno mogoče pripisati jezikovni politiki. Ta je v Italiji pomanjkljivo urejena v primerjavi z nekaterimi drugimi državami (D'Achille, 2006, 75), čeprav je v zadnjem času mogoče opaziti nekaj sprememb (De Mauro, 2016). V slovenskem prostoru ugotavljamo, da je maternemu jeziku namenjene več institucionalne pozornosti kot v italijanskem prostoru. Tako npr. v osnutku Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2019–2023 (2018, 21) beremo, da je eden od ciljev razumljiv uradovni jezik, pri čemer je eden od ukrepov tudi »ozaveščanje o pomenu izbire slovenske ustreznice v primeru soobstoja sopomenskega slovenskega in prevzete izraza oziroma jezikovne prvine za večjo razumljivost uradovnega jezika ter ohranjanje slovenščine kot materne, državnega in uradnega jezika«.⁴

⁴ Jezikovna politika je seveda povezana tudi z normativnostjo: kot je bilo že prikazano v pregledu literature, norma v slovenskem jeziku spodbuja domačenje prevzetega besedišča (Bizjak Končar & Dobrovoljc, 2010, 104).

Preglednica 2: Anglicizmi iz prve skupine. Krajšave: RC – Reverso Context; E – Evroterm; G – Glosbe; SSKJ – Slovar slovenskega knjižnega jezika.

Angl.	It.	Slo.
leader	leader, capo (RC)	vodja (E); vodja (G); leader, tudi lider (SSKJ)
rating	rating, valutazione (RC)	rating (E); ocena (G); rating (šport) (SSKJ)
know-how	know-how, conoscenza (RC)	(strokovno) znanje in izkušnje (E); know-how, znanje in izkušnje (G); know-how (SSKJ)
manager	manager, direttore (RC)	vodstveni delavec, direktor (E); direktor, menedžer, (G); manager in menadžer (SSKJ)
holding company	holding, società finanziaria (RC)	holding, holdinška družba (E); holding (G); holding (SSKJ)

Naslednji razlog za razliko v odnosu do sprejemanja tujejezikovnih prvin v obeh proučevanih jezikih gre iskati v težnjah po (ne)prilagajanju posameznih terminov zaradi sistemskih danosti jezika prejemnika: italijanski jezik lahko deloma podomači v največjem obsegu predvsem tuje glagole z dodajanjem italijanskih končnic prve spregatve (gl. Rossi & Ruggiano, 2016, 317), slovenski jezik pa s svojimi morfološkimi značilnostmi omogoča (najmanj vsaj delno) podomačenje tujk, ki pripadajo tudi drugim besednim vrstam (najpogosteje samostalniškimi in pridevniškimi besedam).

In še navsezadnje: morda gre razliko med obema jezikoma na opazovanem področju pripisati težnji italijanske družbe, da z rabo nepodomačenih terminov prevzema tudi nekatere elemente oz. značilnosti anglo-ameriškega sistema brez prilagajanja, slovensko okolje pa bolj prilagaja termine in jih prevaja, ker poskuša s spreminjanjem terminov tudi deloma preoblikovati tuje modele glede na danosti v slovenski družbi. Raziskava o takšnih morebitnih razlikah med obema kulturama še ni bila opravljena, zato ostajamo na ravni hipoteze, ki jo bo nadaljnje zbiranje podatkov potrdilo ali ovrglo.

Danes je bolj kot kdaj koli prej očitno, da se zaradi globalizacije, odpiranja in povezovanja ni mogoče izogniti vstopanju anglicizmov v druge jezike. Anglicizmi skoraj vedno označujejo novosti, razvoj in napredek: spregledati jih ali jih podcenjevati bi bilo kratkovidno. Rabo anglicizmov v drugih jezikih lahko dojemamo kot način odpiranja, obogatitve (gl. Rosati, 2006, 19), ne pa – kakor se morebiti zdi na prvi pogled – le kot odrekanje ciljnemu jeziku in siromašenje tega. Zagotovo pojav novega termina namesto izposojenke nadalje bogati jezik; to še posebej velja, ko poleg novega termina uporabljamo sposojenko in ustvarimo prevodni ali semantični kalk (Seriani & Antonelli, 2011, 180). V takih primerih bo imel jezik na razpolago kar dva termina, npr. angleščina uporablja izraz *marketing*, italijanščina *marketing* in *commercializzazione*, slovenščina pa *trženje* in *marketing*. Vendar je odločitev o rabi citatnega zapisa ali domačega termina odvisna od specifičnih pri-

merov. Npr. na rabo enega ali drugega izraza vpliva tudi struktura jezika prejemnika: za *dejavnost* marketinga, ki mu sledi v obeh jezikih desni prilastek, se uporablja domači termin, to je *commercializzazione di un prodotto* oz. *trženje izdelka* (in ne *marketing di un prodotto* oz. *marketing izdelka*). Vendar pa je termin *marketing* v obeh jezikih uporabljen tudi zato, da zajame širše področje: dejavnost tržnih raziskav, trženja, promocije oz. reklame in prodaje (gl. tudi Kotler & Armstrong, 2004, 9).

Da bi bolje prikazali tendence, ki jih je mogoče opaziti na podlagi opravljenih raziskav, smo izbrali nekaj terminov iz ekonomije in jih glede na sprejemanje anglicizmov razvrstili v tri skupine.

A. V prvi skupini so termini, ki so v italijanščini sprejeti kot citatno zapisani anglicizmi. V slovenskem jeziku na njihovem mestu ravno tako najdemo citatni zapis angleškega termina ali pa funkcionalno ustreznico.

Kot je razvidno iz Preglednice 2, v italijanščini na prvem mestu vedno najdemo citatni leksem, v slovenščini pa je ta pojav nekoliko manj izrazit oz. manj stalen. Vse navedene angleške termine najdemo tudi v spletnem slovarju *Corriere della Sera* (v nadaljevanju CDS), kar pomeni, da so postali del norme in da so v jeziku sprejeti (gl. tudi Cerruti & Regis, 2015, 42). Ravno tako jih najdemo v spletnem slovarju SSKJ in v pomembnejših italijanskih slovarjih, kot sta *lo Zingarelli* (2019) in *Garzanti* (2017).

Značilni predstavnik odnosa do anglicizmov v obeh ciljnih jezikih je termin *manager*. Že Beccaria (1988, 424–423) je poudarjal, da angleška inačica ustvarja občutek učinkovitosti in ameriške veljave, drugače od italijanskega *dirigente* ali *responsabile*, pa tudi *jet set* je bolj *cool* kot *società*. Za isti leksem, rabljen v slovenščini, Šabec napiše (2009, 26; 2013, 293), da je neslovenska inačica povezana z občutkom modernosti. Pri tem velja omeniti, da je bil za slovenjenje termina *manager* predlagan tudi izraz *ravnatelj*, ki pa ga uporabljajo le nekateri avtorji znanstvenih in strokovnih besedil (gl. Celinšek, 2015, 70–73; Mihelič, 2017).

Preglednica 3: Anglicizmi iz druge skupine.

Angl.	It.	Slo.
cash flow	flusso di cassa, cash flow (RC)	denarni (pre)tok (E); denarni tok (G); ---- (SSKJ)
performance	prestazione, performance (RC)	rezultati, uspešnost (E); delovanje, dosežek (G); ---- (SSKJ)
capital gain	plusvalenza, capital gain (RC)	kapitalski dobiček (E); kapitalski dobiček (G); ---- (SSKJ)
royalty	royalty, canoni (RC)	licenčnina, tantiema (E); tantiema, denarno nadomestilo za odstopne pravice (G); ---- (SSKJ)

B. V drugo skupino uvrščamo termine, ki se v italijanščini pojavljajo predvsem kot citatni zapisi, v številnih primerih pa tudi kot pomenski kalki. V slovenščini na njihovem mestu najdemo pomenske kalke ali prevodne ustreznike.

Kot opazimo v Preglednici 3, se prikazani termini sicer zelo pogosto pojavljajo v italijanskem jeziku, a kot prvo prevodno ustreznico RC ne navaja angleškega izraza, temveč italijanski ekvivalent. Tudi v tej skupini zbrani termini so navedeni v spletnem slovarju CDS in torej povsem sprejeti v italijanskem standardnem jeziku. Glede na mesto v RC pa gre za nekoliko manjšo stopnjo sprejetosti v jeziku kot v prvi skupini (Preglednica 2). V SSKJ navedenih angleških jezikovnih enot ne najdemo. Namesto njih zasledimo kalke ali prevodne ustreznike, včasih izražene opisno oz. že kar z definicijo (npr. *denarno nadomestilo za odstopne pravice* namesto *royalty*).

C. Tretja skupina zajema termine, ki so le včasih v obeh jezikih sprejeti kot citatni zapisi, večinoma pa jih oba jezika prejemnika sprejemata kot pomenske kalke ali ustrezne prevedke.

Preglednica 4 prikazuje, da navedene termine najdemo tudi kot citatne lekseme v obeh jezikih, v italijanščini nekoliko pogostejše, v slovenščini redkeje. Tako jih najdemo tudi v konkordančnih nizih *Repubblica* za italijanščino in *Dnevnik* (v okviru *Gigafida 2*) za slovenščino, vendar v manjšem obsegu (npr. v slovenščini 2 primera za *head hunter* in 42 za *outsourcing*, v italijanščini pa 13 nizov za prvi termin in 127 za drugega). Pri tem velja poudariti, da so ti termini lahko sestavni del stvarnih lastnih imen, dodatno pojasnilo k terminu v angleškem jeziku kot npr. Če so še do nedavnega v večini primerov veljale težnje po najemanju zunanjih izvajalcev (po tako imenovanem *outsourcingu*) /.../ ali

pa samostojne leksikalne enote brez posebnih grafičnih oznak (ležeče pisave ali narekovajev), kar nakazuje njihovo sprejetost v jeziku prejemniku.

RAZLOGI ZA RABO ANGLICIZMOV

Glede na opravljene analize in ugotovitve drugih avtorjev, ki proučujejo jezikovne stike, bi razloge za rabo anglicizmov v obeh opazovanih jezikih prejemnikih lahko strnili v tri skupine. Anglicizmi se uporabljajo za:

1. zapolnjevanje leksikalnih vrzeli (Sicherl, 1999, 130; Šabec, 2008, 22) oz. za poimenovanje novih denotatov, kar je značilno za oba proučevana prejemna jezika. To so t. i. poimenovalno potrebni anglicizmi (Muhvič Dimanovski, 2005).

Tujke torej vstopajo v ciljni jezik zaradi potrebe po poimenovanju novih predmetov, konceptov, idej,⁵ kot so v našem primeru npr. *carry trade*, *high flyer*, *market maker*. To so termini, ki v nobenem od proučenih jezikov nimajo prevodnega ustreznika in jih je mogoče prevesti le s parafrazami oz. opisno.⁶ Takšni dolgi prevodi pa niso jezikovno gospodarni, zato je krajša angleška različica v poslovnem svetu, kjer je hitra odzivnost izjemnega pomena, primernejša za hitro in učinkovito sporazumevanje. Značilen primer iz te skupine je *dumping*, v slovenščini podomačen tudi z zapisom *damping*, ki ustreza perifrazi *vendita sottocosto di beni all'estero* oz. *prodaja izdelkov v tujini pod tržno ceno* ali *offerta sottocosto di servizi all'estero* oz. *ponudba storitve v tujini pod tržno ceno* (gl. tudi Rosati, 2006, 19).

Pri zapolnjevanju leksikalnih vrzeli gre najpogostejše za prenos anglo-ameriških poslovno-ekonomskih konceptov oz. modelov, npr. *governance*, *authority*, *board*, *management*, *marketing*. Če bi za navedene

5 Pri tem jih navadno čaka enaka usoda kot njihov denotat: nekateri termini, ki se nanašajo na tehnološko napredne predmete, lahko kmalu izginejo iz rabe zaradi hitrega razvoja tehnologije, drugi pa se obdržijo, ker se je njihov pomen razširil (D'Achille, 2006, 78).

6 *Carry trade* – investicijska metoda, pri kateri si investitor izposodi denar po nizki obrestni meri, da bi kupil naložbo, ki naj bi mu prinesla precej večji zaslužek; *high flyer* – delnica z visoko tržno vrednostjo in večinoma nad povprečnim razmerjem med ceno in donosnostjo; *market maker* – trgovec z vrednostnimi papirji, ki prodaja in kupuje izbrane finančne instrumente in ustvarja dobiček z razliko v prodajni in nakupni ceni.

Preglednica 4: Anglicizmi iz tretje skupine.

Angl.	It.	Slo.
head hunter	cacciatore di teste, cacciatore di talenti (RC)	---- (E); lovec na glave, iskalec sposobnih kadrov (G); ---- (SSKJ)
outsourcing	esternalizzazione, outsourcing (RC)	oddajanje dela (zunanjim izvajalcem), zunanje izvajanje (E); zunanje izvajanje dejavnosti, oddajanje del zunanjim izvajalcem (G); ----- (SSKJ)
shareholder	azionista, socio, azionario, proprietario, shareholder (RC)	delničar (E); delničar, akcionar (G); ---- (SSKJ)
sponsor	sponsor, promotore, finanziatore (RC)	naročnik, sponzor (E); pokrovitelj, sponzor (G); sponzor, tudi sponzor (SSKJ)

primere uporabni ustrezni italijanski ekvivalent, kot so npr. *stile/modo di direzione aziendale, autorità, consiglio d'amministrazione, gestione aziendale, commercializzazione*, bi imeli v mislih evropski model. Prvih treh angleških terminov v slovenščini ne zasledimo (z nekaj redkimi izjemami le *board*, ki ga navaja tudi *Gigafida*), zadnja dva pa sta že povsem uveljavljena.

Prisotnost oz. odsotnost teh terminov v obeh ciljnih jezikih ponovno kaže na razlike med obema, povezane z zgodovino prevzemanja tujih ekonomskih modelov. Za nekatere od prej naštetih angleških terminov je v italijanskem jeziku obstajal primerljiv termin (in denotat) že pred prenosom in uveljavitvijo tujke. Vendar se je italijanski izraz nanašal na evropski oz. italijanski poslovni model, anglicizem pa je s seboj prinesel nov koncept oz. uvožen model poslovanja.

V slovenščini je položaj povsem drugačen: veliko dotlej neznanih konceptov in z njimi povezanih terminov se je pojavilo (in nato uveljavilo) šele s prehodom na tržno gospodarstvo (za primere nekaterih drugih držav gl. tudi Mackevic & Tcaciuc, 2016). Pri prevladujočem ameriškem poslovnem modelu je (bilo) novo terminologijo pogosto lažje posvojiti kot podomačiti (gl. Šabec, 2014, 169).

Naj za prikaz omenjenih razlik navedemo dva značilna termina, in sicer *holding* in *manager* v slovarju *Treccani* in v SSKJ. Italijanski slovar ne opredeljuje, da sta slovarski iztočnici povezani s kapitalistično ekonomiko, v slovenskem pa je to jasno nakazano:

- *holding* -a m (ḡ) v kapitalistični ekonomiki družba, ki sama ne proizvaja, ampak si z nakupom delnic omogoča vpliv v določenih delniških družbah: kapital holdinga / državni holding; neskl.

pril.: holding družba (<http://sskj.si/?s=holding>);

- *manager* in *menedžer* -ja [ménedžer] m (ḡ) 1. v kapitalistični ekonomiki vodilni uslužbenec podjetja; direktor, ravnatelj; družbo upravljajo managerji; odločilna vloga managerjev (<http://sskj.si/?s=manager>).

Tako različen primer obravnave strokovnega termina dobro kaže na bistvene razlike med italijansko in slovensko družbo: italijanska je živela v tržnem gospodarstvu in bila s tem veliko bolj izpostavljena anglo-ameriškim modelom ter terminom, v slovenskem prostoru se je prehod iz planskega gospodarstva v tržno zgodil šele v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Časovne razlike pri sprejemanju oz. spreminjanju družbenoekonomskih ureditev se kažejo tudi v prevzemanju angleških terminov: v slovenskem ekonomsko-poslovnem jeziku jih je manj, veliko se jih pojavi v podomačeni obliki, lahko pa tudi kot kalk ali prevod.

2. vzbujanje konotacije izbranosti, čeprav je v ciljnim jeziku na voljo ustrezen ekvivalent.

Takšno težnjo je mogoče ugotoviti v obeh jezikih (cf. Šabec, 2008, 22; 2013, 296; Grochowska, 2010, 45)⁷; tovrstne anglicizme nekateri avtorji označujejo za poimenovalno nepotrebne (Muhvič Dimanovski, 2005; Gualdo & Telve, 2014, 316). Gualdo in Telve (2014, 316) nekoliko ironično ugotavljata, da ljudi, ki uporabljajo prefinjene ali modne neologizme namesto ustreznih že uveljavljenih izrazov v lastnem jeziku, prežema nedoločljiva avra kompetence in splošnega poznavanja sveta, saj dokazujejo poznavanje drugačnega jezika in kulture. Z drugimi besedami: raba ali neraba prefinjenih tujk ločuje ljudi, ki vedo, kako se streže stvarjem, od tistih, ki tega ne znajo.

7 Gl. tudi Stramljič Breznik (2008, 150), ki uvršča prevzemanje anglicizmov v proces nastajanja novih besed in pri tem povzema Muhvič Dimanovski (2005), ki opozarja na dva vidika neologizmov/neoanglizmov glede na poimenovalno potrebnost:

a. poimenovalno nepotrebni neologizmi so slogovni, ker so vzporednica že uveljavljenemu izrazu in imajo ekspresivno vrednost;
b. poimenovalno potrebni neologizmi nastajajo zaradi nove predmetnosti, pojmovnosti, pojavnosti ali družbeno-zgodovinskih pojavov.

3. za ublažitev dojemanja nepriljubljenih, a dejanskih vsebin (evfemizmi).

Značilni primeri so v italijanskem jeziku *spending review* namesto *revisione/riduzione della spesa pubblica volta alla riduzione degli sprechi* oz. *pregled/revizija javne porabe* (zmanjšanje sredstev, namenjenih javni porabi); *flat tax* oz. *tassa⁸/imposta piatta/aliquota unica* oz. *enotna davčna stopnja*; *jobs act* namesto *riforma del mercato di lavoro/reforma trga delovne sile* (ki na neki način omejuje nekatere pravice zaposlenih), *bad bank* namesto *banca »cattiva«* oz. *slaba banka*; *fiscal drag* namesto *drenaggio fiscale* (zaviralni fiskalni dejavniki; obdavčenje) itd.

Včasih je opaziti pojav evfemizmov za prikrivanje nevšečnih vsebin, ki so lahko tudi v nasprotju z javnim redom in javno moralo. Npr.: *default* namesto *fallimento* oz. *stečaj* ali celo *bankrot*; *mobbing* namesto *persecuzione psicologica sul posto di lavoro* oz. *nasilje/trpinčenje na delovnem mestu*. V poslovnem svetu pa seveda najdemo tudi termine, kot sta *stalking occupazionale/sul posto si lavoro* namesto *pedinamento/persecuzione occupazionale/sul posto di lavoro* oz. *zalezovanje na delovnem mestu* (gl. tudi Antonelli, 2007, 17).⁹

Iz primerov je razvidno, da je pojav rabe angleških evfemizov značilen predvsem za italijanski jezik. Od naštetih izposojenk v tej skupini v slovenskem jeziku zasledimo le *mobbing* oz. podomačeno inačico *mobing*. Jezikovni uporabniki slovenščine se torej ne zatekajo pogosto k angleškim evfemizmom, kar bi lahko nakazovalo večjo neposrednost v sporazumevalni dejavnosti, italijanskim govorcem pa bi bilo mogoče pripisati več težnje k posrednosti.

Tako najdemo v italijanskem jeziku termine kot *default* ali *spending review* v izogib večji neposrednosti ali pa, kot se pogosto dogaja v političnem diskurzu, da si politiki ne bi zmanjšali priljubljenosti v očeh volivcev. Pri tem se postavlja vprašanje, kaj je razlog za takšno ravnanje. Eden od mogočih odgovorov bi bil, da se je dalo v preteklosti z anglicizmom nekoliko zakriti ostro realnost, saj angleški jezik ni bil zelo razširjen. Torej je bila *bad bank* v očeh marsikaterega Italijana manj slaba/nevarna/tvegana kot »*banca cattiva*« oz. »*slaba banka*«. Še danes, tako kot je bilo že večkrat ugotovljeno z javnomnenjskimi raziskavami in intervjuvanjem prebivalcev, velik odstotek vprašanih ne pozna italijanske ustrezni-

ce, čeprav so v množičnih medijih večkrat zasledili angleški termin. Jezikoslovec Michele Cortelazzo meni, da ima raba tujke značilnosti »*prave jezikovne dimne bombe*« in da gre pri njej za »*strategijo maskiranja, ki jo uporabljajo visoki državni funkcionarji*« (Persotti, 2017).

ZAKLJUČEK

Angleščina je močno prisotna v obeh, slovenskem in italijanskem prostoru, in njen vpliv se širi in narašča (gl. Šabec, 2012, 284; Scarpa, 2014, 226). Izbira citatnega zapisa, podomačenega leksema, kalka ali prevodne ustreznice ima v jeziku in družbenokulturnem kontekstu različne sporočilne vrednosti. Te lahko vidimo kot vrsto odpiranja, razvoja in bogatenja jezika prejemnika in družbe. Značilen primer za to je v italijanščini izraz *royalty*, ki se uporablja za posnemanje anglo-ameriškega modela poslovanja oz. za novo pojavnost. Podobno je v slovenskem jeziku s terminom *holding*.

Kot smo videli, se v italijanščini pogosto uporablja citatni zapis namesto kalka ali prevoda, kajti družbenoekonomska modela, pa tudi pravni sistem jezika dajalca (gl. Paolucci, 2017, 85–87) in jezika prejemnika sta različna. S prevodom se prevajalec sicer približa ciljnemu jeziku, s čimer pa mu nekemu terminu včasih ne uspe zagotoviti iste vsebine, istega namena in istega učinka v ciljnem modelu oz. sistemu (gl. Garzone, 2007, 201; Paolucci, 2011, 82). Citatno prevzeti leksemi v italijanskem jeziku lahko kažejo tudi na to, da se njihov uporabnik želi izogniti poimenovanju neprijetnih vsebin v maternem jeziku.

Prispevek ugotavlja, da slovensko jezikovno okolje bolj prilagaja tujejezikovne prvine kot italijansko; to bi bilo mogoče pripisati normativnosti slovenskega jezika oz. jezikovni politiki in sistemski danosti samega jezika. Seveda pa bi bilo treba za potrditev takšnih vzrokov za razlike opraviti nadaljnje raziskave, ki bi se sistematično in natančneje osredotočile na jezikoslovne in pragmatične vidike prevzemanja anglicizmov v obeh proučevanih jezikih prejemnikov. Pri tem bi bile opravljene ustrezne analize na izbranem korpusu besedil, ki bi upoštevale tudi zgodovinsko, ekonomsko in politično odprtost/zaprtoost do sprejemanja tujejezikovnih elementov in z njimi povezanih širših družbenoekonomskih pojavov.

8 V vsakdanjem italijanskem jeziku se termin *tax* včasih prevaja kot *tassa* (slov. *taksa*), to pa je primer lažnega jezikovnega prijatelja. Dejansko bi bilo treba v italijanski jezikovni praksi uporabljati termin *imposta* (slov. *davek*). Podobno velja za termin *tassazione* (slov. *obdavčenje*), ki se pogosto neustrezno uporablja ne le pogovorno, ampak tudi v množičnih medijih namesto *imposizione fiscale*.

9 Gl. npr. Antonelli (2007, 17), ki navaja primer *eros center*.

L'ITALIANO E LO SLOVENO DELL'ECONOMIA E DEGLI AFFARI: ANGLICISMI TRA PRESTITI INTEGRALI E CALCHI SEMANTICI

Nives LENASSI

University of Ljubljana, School of Economics and Business, Academic Unit for Languages for Business and Economics, Kardeljeva pl.
17, Ljubljana, Slovenia
e-mail: nives.lenassi@ef.uni-lj.si

Sandro PAOLUCCI

University of Ljubljana, Faculty of Arts, Department of Translation Studies, Aškerčeva cesta 2, Ljubljana, Slovenia
e-mail: sandro.paolucci@guest.arnes.si

RIASSUNTO

Gli anglicismi penetrano costantemente nella maggior parte delle altre lingue, in particolare di quelle europee. Nel presente articolo, nella specie, si osserva ed analizza la presenza degli anglicismi nell'italiano e nello sloveno dell'economia e degli affari. In particolare, si intende rilevare la frequenza dei prestiti integrali inglesi e dei calchi semantici nelle due lingue. Nella nostra ricerca, all'inizio si osserva la presenza degli anglicismi nel vocabolario multilingue della borsa, da cui si rileva che nella lingua italiana si ricorre più spesso all'uso di prestiti integrali inglesi rispetto alla lingua slovena. Successivamente si procede a una classificazione degli anglicismi in tre gruppi, a seconda di come detti termini vengono recepiti dalle due lingue riceventi. Dagli studi compiuti nonché dall'analisi dei risultati del nostro studio è stato acclarato che l'inglese è marcatamente presente e in continuo aumento, sia nell'italiano che nello sloveno in generale e dell'economia in particolare. La scelta del prestito integrale, del prestito adattato, del calco semantico e dell'equivalente traduttivo genera nella lingua ricevente e nel suo contesto culturale e sociologico diversi valori comunicativi. Gli anglicismi possono essere considerati come una specie di apertura, di sviluppo e di arricchimento della lingua ricevente. In particolare, nell'italiano dell'economia si rileva una maggiore apertura ai prestiti integrali rispetto allo sloveno. Infatti, nello sloveno dell'economia si privilegiano i calchi semantici o la traduzione del termine, il che potrebbe essere ascritto alla normatività della lingua e al carattere del sistema linguistico sloveno. Per meglio individuare le differenze nella ricezione degli anglicismi in ambedue le lingue riceventi, nel presente contributo si sottolinea la necessità di effettuare ulteriori ricerche. Queste dovrebbero essere indirizzate in modo sistematico agli aspetti linguistici e pragmatici della ricezione degli anglicismi su un corpus di testi paragonabili, prendendo in considerazione la tendenza a ricevere o a rifiutare elementi esogeni dal punto di vista storico, economico e politico.

Parole chiave: anglicismo, prestito integrale, linguaggio specialistico, calco semantico, dizionario online

VIRI IN LITERATURA

- Corriere della Sera.** Dostopno na: https://dizionario.corriere.it/dizionario_italiano/ (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Delnice za začetnike.** Dostopno na: <https://www.stocks-for-beginners.com/stock-market-terms.html> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Evroterm.** Dostopno na: <https://evroterm.vlada.si/slovar/> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Gigafida 2.0.** Dostopno na: <https://viri.cjvt.si/gigafida/> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Glosbe.** Dostopno na: <https://en.glosbe.com/en/sl> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- La Repubblica. Economia & Finanza.** Dostopno na: <https://www.repubblica.it/economia/?ref=RHHD-MS2> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Repubblica.** Dostopno na: https://corpora.dipintra.it/public/run.cgi/first?corpname=repubblica&reload=1&iquery=&queryselector=iqueryrow&lemma=&phrase=&word=&char=&cql=&default_attr=word&fc_lemword_window_type=both&fc_lemword_wsize=5&fc_lemword=&fc_lemword_type=all&usesubcorp=&fsc_text.id=&fsc_text.wordcount= (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Reverso Context.** Dostopno na: <https://context.reverso.net/translation/> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- SSKJ.** Dostopno na: <https://fran.si/130/sskj-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika>. (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Treccani.** Dostopno na: <http://www.treccani.it/vocabolario/> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Alfieri, G. et al. (2011):** Guida alla redazione degli atti amministrativi. Regole e suggerimenti a cura del gruppo di lavoro promosso da Istituto di teoria e tecniche dell'informazione giuridica e Accademia della Crusca. Dostopno na: <http://www.ittig.cnr.it/Ricerca/Testi/Guida-AttiAmministrativi.pdf> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Antonelli, G. (2007):** L'italiano nella società della comunicazione. Bologna, il Mulino.
- Beccaria, G. L. (1988):** Italiano. Antico e nuovo. Milano, Garzanti, 242–243.
- Beccaria, G. L. (ur.) (2004):** Dizionario di linguistica e di filologia, metrica, retorica (Nuova edizione). Torino, Einaudi.
- Berruto, G. (2014):** Sociolinguistica dell'italiano contemporaneo (Nuova edizione). Roma, Carocci.
- Bizjak Končar, A. & H. Dobrovoljc (2010):** Proces podomačevanja in vprašanje pisanja novejših prevzetih besed. Jezikoslovni zapiski: zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, 6, 2, 91–110.
- Bokal, L. (2004):** Znamenja angleščine kot globalnega jezika v slovenščini, še posebej s stališča terminologije. V: Humar, M. (ur.): Terminologija v času globalizacije: zbornik prispevkov s simpozija Terminologija v času globalizacije, Ljubljana, 5.–6. junij 2003. Ljubljana, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 45–55.
- Bokal, L. (2009):** Prevzemanje glede na vrste. V: Ledinek, N., Žagar Karer, M. & M. Humar (ur.): Terminologija in sodobna terminografija. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 111–123.
- Bombi, R. (2006):** Lingue in contatto: fortunati percorsi di anglicismi in italiano. V: Cresti, E. (ur.): Prospettive nello studio del lessico italiano, Atti SILFI 2006. Firenze, FUP, 2, 615–619.
- Bosnar-Valković, B. (2005):** Integracija i adaptacija anglizama u njemačkim stručnim tekstovima iz područja hotelijerstva i turizma. Tourism and Hospitality Management, 11, 2, 169–176.
- Celinšek, D. (2015):** Pomen, pojavljanje, prevzemanje in prevajanje besede management v slovenščini. Jezikoslovni zapiski: zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, 21, 2, 61–83.
- Cerruti, M. & R. Regis (2015):** Dal discorso alla norma. Vox Romanica, 74, 20–45.
- Chiocchetti, E. et al. (2013):** Quality Assurance in Multilingual Legal Terminological Databases. JosTrans. The Journal of Specialized Translation, 27. Dostopno na: https://www.jostrans.org/issue27/art_chiocchetti.php (zadnji pristop: 10. 12. 2019).
- Clavería, G. (2015):** El español y el catalan ante los anglicismos. V: Lanfranchi, E. & L. Naldi (ur.): La lingua italiana nel mondo. Nuova serie e-book. Firenze, Accademia della Crusca, goWare, 100–118.
- Cortelazzo, M. A. (2000):** L'italiano d'oggi. Padova, Esedra.
- Curk, M. (2015):** Anglizacija jezika v odvisnosti od družbenega profila literarnih oseb v sodobnih slovenskih proznih delih. Jezikoslovni zapiski: zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, 21, 1, 63–74.
- Čepon, S. (2017):** Anglicizmi v poslovnih nomenklaturi turističnih podjetij v Sloveniji. Revija za ekonomske in poslovne vede, 4, 2, 35–49.
- D'Achille, P. (2006):** L'italiano contemporaneo (nuova edizione). Bologna, il Mulino.
- Dankić, I. & D. Krstanović (2011):** Uporaba angleskih riječi u dnevnom tisku u BiH: primjeri iz Dnevnog lista. V: Tomić, Z. (ur.): Kultura komuniciranja. Znanstveno stručni godišnjak. Mostar, Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru, 224–232.
- Dardano, M. & P. Trifone (1999):** Grammatica italiana con nozioni di linguistica (Terza edizione). Bologna, Zanichelli.
- De Mauro, T. (2016):** È irresistibile l'ascesa degli anglicismi? Internazionale, 14. 7. 2016. Dostopno na: <https://www.internazionale.it/opinione/tullio-de-mauro/2016/07/14/irresistibile-l-ascesa-degli-anglicismi> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Dobrovoljc, H. (2009):** Pravopisna obravnava imen znamk in industrijskih izdelkov ter posledice spreminjanja njihovih lastnoimenskih funkcij. Jezik in slovstvo, 54, 6, 3–16.
- Fanfani, M. (2010):** Anglicismi. Enciclopedia dell'italiano. V: Treccani. Dostopno na: http://www.treccani.it/enciclopedia/anglicismi_%28Enciclopedia-dell%27Italiano%29/ (zadnji pristop: 1. 12. 2019).

- Fischer, R. (2008):** Introduction: Studying Anglicisms. V: Fischer, R. & H. Pułaczewska (ur.): *Anglicisms in Europe: Linguistic Diversity in a Global Context*. Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing, 1–14. Dostopno na: <https://www.cambridgescholars.com/download/sample/57812> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).
- Galinsky, H. (1991):** Americanisms, Britishisms, Canadianisms, New Zealandisms, and Anglicisms in contemporary German. V: Ivir, V. & D. Kalogjera (ur.): *Languages in Contact and Contrast. Essays in Contact Linguistics*. Berlin, Mouton de Gruyter, 195–220.
- Garzanti Italiano. I grandi dizionari (2017):** Milano, Garzanti linguistica.
- Garzone, G. (2007):** Osservazioni sulla didattica della traduzione giuridica. V: Mazzotta, P. & L. Salmon (ur.): *Tradurre le microlingue scientifico-professionali. Riflessioni teoriche e proposte didattiche*. Torino, UTET, 194–238.
- Gilioli, A. (2014):** Anglicismi nel linguaggio giuridico italiano: il caso leasing. *Italogramma*, 7. Dostopno na: <http://italogramma.elte.hu/?p=325> (zadnji pristop: 10. 12. 2019).
- Grochowska, A. (2010):** La pastasciutta non è più trendy? Anglicismi di lusso nell'italiano contemporaneo. *Annales Universitatis Mariae Curie Skłodowska*, 28, 2, 43–59.
- Gualdo, R. & S. Telve (2014):** Linguaggi specialistici dell'italiano. Roma, Carocci.
- Gudurić, S. & D. Drobnyak (2014):** Anglicizmi u francuskom in srpskom jeziku: zajednički fond leksema i njihove semantičko-pragmatičke odlike. V: Gudurić, S. & M. Stefanović (ur.): *Jezici i kulture u vremenu i prostoru*, 4, 2. Novi Sad, Filozofski fakultet, 19–30.
- House, J. (2005):** Englisch als 'Lingua Franca'. Eine Bedrohung für die deutsche Sprache? V: Motz, M. (ur.): *Englisch oder Deutsch in internationalen Studiengängen?* Frankfurt, Lang, 53–65.
- Kalin Golob, M. (2001):** Med angleščino in slovenščino: prevzemanje in pomenski premiki. *Družboslovne razprave* 17, 37–38, 235–240.
- Kalin Golob, M. (2009):** Linguistic Purism in Slovene Language: from Trubar to the present. V: Granić, J. (ur.): *Jezična politika i jezična stvarnost*. Zagreb, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, 137–146.
- Kostelec Cvitković, M. (2014):** English and Slovene Hand in Hand in Slovene Tourism and Hospitality. *Quaestus. Multidisciplinary Research Journal*, 3, 5, 15–21.
- Kotler, P. & G. Armstrong (2004):** *Principles of Marketing*. 10. izdaja. Upper Saddle River/ New Jersey, Pearson-Prentice Hall.
- Legan Ravnkar, A. (2017):** K problematiki vpliva stičnega jezika – nemščine na semantične spremembe in stilno vrednost najstarejše slovenske knjižne leksike (16. stoletje). *Slovenski jezik – Slovene linguistic studies*, 11, 35–53.
- Lenassi, N. (2012):** The use of Anglicisms in Authentic Italian and Slovene Commercial Correspondence. V: Akbarov, A. & V. Cook (ur.): *Contemporary Foreign Language Education: Linking Theory into Practice*. Sarajevo, International Burch University, 473–480.
- Lenassi, N. (2013):** Elementi di lingue straniere nella corrispondenza commerciale italiana. *Linguistica*, 53, 1, 221–237.
- Lino, M. T. (2015):** La langue portugaise face aux anglicismes. V: Lanfranchi, E. & L. Naldi (ur.): *La lingua italiana nel mondo*. Nuova serie e-book. Firenze, Accademia della Crusca, goWare, 96–100.
- Lopriore, L. & C. Furiassi (2015):** The Influence of English and French on the Italian Language of Fashion: Focus on False Anglicisms and False Gallicisms. V: Gottlieb, H. & C. Furiassi (ur.): *Pseudo-English. Studies on False Anglicisms in Europe*. Berlin/Boston/Munich, De Gruyter, 197–228.
- lo Zingarelli 2020. Vocabolario della lingua italiana (2019):** Bologna, Zanichelli.
- Lubello, S. (2014):** L'itagliano è ancora lontano? Qualche riflessione sull'influsso dell'inglese. V: Lubello, S. (ur.): *Lezioni d'italiano. Riflessioni sulla lingua del nuovo millennio*. Bologna, il Mulino, 63–84.
- Mackevic, V. & L. S. Tcaciuc (2016):** An Investigation into the Adoption and Adaptation of the English Loan Words *swap* and *spread* in Romanian and Polish Translations of Economic Documents. *MonTI* 8, 159–186.
- Malinowska, M. (2010):** Anglicismi giornalistici in italiano all'epoca della globalizzazione. V: Górniewicz, I., Grzmil Tylutki, H. & I. Piechnik (ur.): *W poszukiwaniu znaczeń*. Studia dedykowane Marcei Świątkowskiej. Kraków, Uniwersytet Jagielloński, 297–306.
- Mihelič, M. (2017):** Prevajanje imen upravljalskih teles v slovenščino. Dostopno na: <http://sam-d.si teme/prevajanje-imen-upravljalskih-teles-v-slovenscino/> (zadnji pristop: 2. 12. 2019).
- Muhvić Dimanovski, V. (2005):** Neologizmi. Problemi teorije i primjene. Zagreb: Zavod za lingvistiku FF.
- Paolucci, S. (2011):** The Problem of Equivalence in Translating Legal Texts. *Lebende Sprachen*, 56, 1, 73–85.
- Paolucci, S. (2017):** Translating Names of Constitutional Bodies in Legal Texts: Italian Translation of Names of Slovenian Constitutional Bodies in Different Types of Legal Texts. *The Journal of Specialised Translation*, 27, 1, 75–103.
- Persotti, M. (2017):** Cleaning, il neo-anglicismo che fa discutere. *Il quotidiano del Lazio* 18-8-2017. Dostopno na: <https://www.ilquotidianodel Lazio.it/articoli/27160/cleaning-il-neo-anglicismo-istituzionale-che-fa-discutere> (zadnji pristop: 2. 12. 2019).
- Petrov, A. (2015):** Klasifikacija i formalna adaptacija anglicizama u srpskom i češkom jeziku u modnom diskursu (na materijalu srpskog i češkog izdanja časopisa *Elle* i *Cosmopolitan*). Doktorska disertacija. Brno, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta.
- Pogačnik, A. (2003):** Prevzemanje besed v slovenščini. *Jezik in slovstvo*, 48, 6, 25–48.
- Polok, K. (2017):** The "Hamburger" Story: or on Anglicisms in Polish. *Topics in Linguistics*, 18, 1, 1–6.
- Poplack, S. & N. Dion (2012):** Myths and Facts about Loanword Development. *Language Variation and Change*, 24, 279–315.

Premrov, E. (2013): Globalization of Language on the Case of Anglicisms in German Tourist Texts. *Management and Education* 9, 4, 46–51.

Pulcini, V. & C. Scarpino (2016): The Treatment of Grammatical Information on Anglicisms in some Italian Dictionaries. *International Journal of Lexicography*, 30, 4, 504–519.

Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2019–2023. Osnutek. (2018). Dostopno na: http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/slovenski_jezik/2018/NPJP19-23__osnutek__20_november_2018_.pdf (zadnji pristop: 10. 12. 2019).

Rosati, F. (2006): Anglicismi nel lessico economico e finanziario. Roma, ARACNE.

Rossi, F. & F. Ruggiano (2016): Scrivere in italiano. Dalla pratica alla teoria. Roma, Carocci.

Scarpa, F. (2014): L'influsso dell'inglese sulle lingue speciali dell'italiano. *Rivista internazionale di tecnica della traduzione* = *International Journal of Translation*, EUT Edizioni Università di Trieste, 16, 225–243.

Serianni, L. & G. Antonelli (2011): Manuale di linguistica italiana. Storia, attualità, grammatica. Milano, Mondadori.

Sicherl, E. (1999): The English Element in Contemporary Standard Slovene: Phonological, Morphological and Semantic Aspects. Ljubljana, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Sicherl, E. & A. Žele (2018): Prekrivanje v slovenščini z vidika vpliva angleškega jezika. *Jezik in slovstvo*, 63, 1, 75–88, 132.

Skubic, M. (2007): Jezika v stiku: slovenščina in furlanščina. Prevzete besede in kalki. *Slavistična revija*, 55, 1–2, 19–29.

Služba vlade RS za zakonodajo (2018): Nomotehnične smernice. Dostopno na: http://www.svz.gov.si/fileadmin/svz.gov.si/pageuploads/Dokumenti/Nomotehnicne_smer.pdf (zadnji pristop: 10. 12. 2019).

Snoj, M. (2015): Citatno, polcitatno, podomačeno. V: Dobrovoljc, H., Verovnik, T. & Š. Arhar Holdt (ur.): *Pravopisna razpotja: razprave o pravopisnih vprašanjih*. Ljubljana, Založba ZRC, 281–285.

Stramljič Breznik, I. (2008): Prevzete leksemske prvine in njihova besedotvorna zmožnost v slovenščini. *Slavistična revija*, 56, 2, 149–160.

Stramljič Breznik, I. & M. Hameršak (2010): Germanizmi v frazemih Slovarja slovenskega knjižnega jezika od R do Ž. *Jezikoslovni zapiski: zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša*, 16, 1, 85–105.

Šabec, N. (2008): English in a Global Context and its Impact on Slovene. V: Šabec, N. (ur.): *English Language, Literature and Culture in a Global Context*. Maribor, Filozofska fakulteta, 21–31.

Šabec, N. (2009): Recent English Loanwords in Slovene. *ELOPE: English Language Overseas Perspectives and Enquiries*, 6, 1/2, 19–27.

Šabec, N. (2011): Slovene-English Language Contact and Language Change. *ELOPE: English Language Overseas Perspectives and Enquiries*, 8, 31–49.

Šabec, N. (2012): Slovensko-angleški jezikovni stiki skozi čas in prostor = *Slowenisch-englische Sprachkontakte durch Zeit und Raum*. V: Jesenšek, V., Lipavac Oštir, A. & M. Fabčič (ur.): *A svet je kroženje in povezava zagonetna: zbornik ob 80-letnici zaslužnega profesorja dr. Mirka Križmana*. Maribor, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 274–287.

Šabec, N. (2013): Slovensko-angleški jezikovni stiki. V: Jesenšek, M. (ur.): *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora*. Maribor, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 291–306.

Šabec, N. (2014): Blagovna znamka/brand, branding/znamenje vpliv angleščine na sodobno slovensko poslovno terminologijo. V: Warchał, M. (ur.): *W podróży za słowem: księga pamiątkowa z okazji Jubileuszu 70-lecia urodzin profesora Emila Tokarza*. Bielsko-Biała, ATH, 167–178.

Šabec, N. (2018): The Integration of English Words in Slovene: Orthographic Aspects. V: Sicherl, E. (ur.): *V družbi z jezikom in gorami: zbornik ob jubileju Stanka Klinarja*. Ljubljana, Znanstvena založba Filozofske fakultete, 65–77.

Tavosanis, M. (2012): *L'italiano del web*. Roma, Carocci.

Vidovič Muha, A. (2012): Poimenovalni postopki - normativni vidiki. *Lektorsko društvo Slovenije*. Dostopno na: <https://www.lektorsko-drustvo.si/predavanja/poimenovalni-postopki-normativni-vidik> (zadnji pristop: 1. 12. 2019).

Vidovič Muha, A. (2013): Slovensko leksikalno pomenoslovje (2. dopolnjena izdaja). Ljubljana, Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Žele, A. (2009): Enojezični slovarji - sledenje pomenosti besed oz. kaj in kako pravi raba. V: Stabej, M. (ur.). *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*, (Obdobja, Simpozij, 28). Ljubljana, Znanstvena založba Filozofske fakultete, 457–461.